

L99.1

This is the only act of goodness in this Dark Age of Kali Yuga, to sing the Glorious Praises of the Lord of the Universe.

kil mih eyho pMunu gux goivMd
gwih]

ਸਾਡੀ ਬੁੱਧੀ ਇਤਨੀ ਮਲੀਨ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਤਨੇ ਪਾਠ, ਕਥਾ, ਕੀਰਤਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਭੀ ਸਾਡੇ ਮਨ ਉਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ 'ਚੋਟ' ਲਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਇਆ ਦੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਵਿਚ ਘੁਕ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਹਾਂ ।

ਜੇ ਕਦੇ ਮਾੜਾ-ਮੌਟਾ ਮਾਨਸਿਕ ਹਲੋਰਾ ਜਾਂ ਵੇਰਾਗ (emotional feelings) ਆਉਂਦਾ ਭੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ 'ਹਲੋਰਾ' ਭੀ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਗਿਲਾਨੀ ਦੀ 'ਹਵਾੜ' ਨਾਲ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਡ-ਪੁਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਓਹੀ ਅਣਭਿੱਜ ਪੱਥਰ ਦੇ ਪੱਥਰ ਹੀ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਪੁਰਾਣੇ ਮਨ ਦੇ ਸੁਭਾਉ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਰੁੜ੍ਹਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੇ ਸਾਡੀ ਇਸ ਹਾਲਤ ਉਤੇ ਬੜਾ ਕਟਾਖ-ਮਈ ਤਾਹਨਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ—

ਮਨਮੁਖੁ ਲੋਕੁ ਸਮਝਾਈਐ ਕਦਹੁ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਇ ॥
ਮਨਮੁਖੁ ਰਲਾਇਆ ਨਾ ਰਲੈ ਪਇਐ ਕਿਰਤਿ ਫਿਰਾਇ ॥ (ਪੰਨਾ-87)
ਮਨ ਮੂਰਖ ਅਜਹੂ ਨਹ ਸਮਝਤ ਸਿਖ ਦੇ ਹਾਰਿਓ ਨੀਤ ॥ (ਪੰਨਾ-536)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਹੀ ਘੜੀ ਹੋਈ ਪਾਪਾਂ ਦੀ 'ਜੇਵੜੀ' ਨਾਲ ਕਰਮ-ਬੱਧ ਹੋ ਕੇ ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣੀ ਮਾਇਕੀ ਘੁੰਮਣ-ਘੇਰੀ (vicious whirlpool) ਵਿਚ ਗੋਤੇ ਖਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਘੋਰ ਨਰਕ ਭੋਗ ਰਹੇ ਹਾਂ ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਂਦੇ, ਘੂਰਦੇ ਅਤੇ ਤਾੜਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਬੱਚਾ ਫੇਰ ਵੀ ਨਾ ਸੁਧਰੇ ਤਾਂ ਸਖਤ ਸਜਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਕੋਟਿ ਬਿਘਨ ਤਿਸੁ ਲਾਗਤੇ ਜਿਸ ਨੋ ਵਿਸਰੈ ਨਾਉ ॥
ਨਾਨਕ ਅਨਾਦਿਨੁ ਬਿਲਪਤੇ ਜਿਉ ਸੁੰਵੈ ਘਰਿ ਕਾਉ ॥ (ਪੰਨਾ-522)
ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਵਹਿ ਹੋਰਿ ॥
ਨਾਨਕ ਜਮਪੁਰਿ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਹਿ ਜਿਉ ਸੰਨੀ ਉਪਰਿ ਚੋਰ ॥ (ਪੰਨਾ-1247)
ਫਰੀਦਾ ਤਿਨਾ ਮੁਖ ਡਰਾਵਣੇ ਜਿਨਾ ਵਿਸਾਰਿਓਨੁ ਨਾਉ ॥
ਐਥੈ ਦੁਖ ਘਣੇਰਿਆ ਅਯੈ ਠਉਰ ਨ ਠਾਉ ॥ (ਪੰਨਾ-1383)

Our intellect has become so polluted that despite doing and listening to so much 'paath', katha (religious discourses), kirtan, it does not impact our mind in any way and neither does Gurbani's stark criticism (or blunt truth) has any effect. In the same (old) way we are soundly asleep in the deep slumber of materialism.

If at all, some simple mental vibrations or emotional feelings do surface at some time or other, then that 'shake-up' disappears almost immediately with the 'vapour' of the solidified layers of degradation of the mind and we continue to remain the same - like a stone dipped in water remains unaffected by the water. We continue to be washed away in the flow of the channel of that mind's old habits or behaviour.

- 1 *The self-willed manmukhs may be taught, but how can they really be taught? The manmukhs do not fit in at all. Because of their past actions they are condemned to the cycle of reincarnation.* 87
- 2 *The foolish mind has not yet reformed itself, although I have grown weary of continually instructing it.* 536

In this way, by being action-bound with the 'chain' of sins that we have fashioned ourselves, we are drowning in the vicious whirlpool of the three-phased materialism and in the process living in most horrible hell.

At first parents lovingly advise their children, scold and threaten them (if necessary), and if the child still does not change his ways then greater punishment is meted.

- 3 *Millions of obstacles stand in the way of one who forgets the Name. O Nanak, night and day, he croaks like a raven in a deserted house.* 522
- 4 *Those who forget the Naam and do other things, O Nanak, will be bound and gagged and beaten in the City of Death, like the thief caught red-handed.* 1247
- 5 *Fareed, the faces of those who forget the Lord's Name are dreadful. They suffer terrible pain here, and hereafter they find no place of rest or refuge.* 1383

L99.1

ਜਦ ਸਾਡੇ 'ਪਾਪਾਂ' ਦੀ ਅਤਿ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਲਾਹੀ 'ਹੁਕਮ' ਅਨੁਸਾਰ ਜਮਾਂ ਦਾ 'ਠੋਂਗਾ' ਲਗਦਾ (shock treatment) ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮਾਇਕੀ ਨੀਂਦਰ ਤੋਂ ਜਾਗ ਕੇ 'ਹੋ-ਰਾਮ' ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾ ਕੇ 'ਤੋਬਾ' ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਦੁਖਿ ਲਾਗੈ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਚਿਤਾਰੀ ॥.....

ਰੋਗ ਗਿਰਸਤ ਚਿਤਾਰੇ ਨਾਉ ॥ (ਪੰਨਾ-196)

ਸਾਕਤ ਜਮ ਕੀ ਕਾਣਿ ਨ ਚੂਕੈ ॥
ਜਮ ਕਾ ਡੰਡੁ ਨ ਕਬਹੂ ਮੂਕੈ ॥ (ਪੰਨਾ-1030)

ਮਨਮੁਖੁ ਅੰਧਾ ਅੰਧੁ ਕਮਾਏ ॥
ਬਹੁ ਸੰਕਟ ਜੋਨੀ ਭਰਮਾਏ ॥
ਜਮ ਕਾ ਜੋਵੜਾ ਕਦੇ ਨ ਕਾਟੈ ਅੰਤੋ ਬਹੁ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥ (ਪੰਨਾ-1068)

ਕਬੀਰ ਜਮ ਕਾ ਠੋਂਗਾ ਬੁਰਾ ਹੈ ਓਹੁ ਨਹੀ ਸਹਿਆ ਜਾਇ ॥ (ਪੰਨਾ-1368)

ਪਾਪੀ ਕਰਮ ਕਮਾਵਦੇ ਕਰਦੇ ਹਾਏ ਹਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਜਿਉ ਮਥਨਿ ਮਾਧਾਣੀਆ ਤਿਉ ਮਥੇ ਧ੍ਰਮਰਾਇ ॥ (ਪੰਨਾ-1425)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ 'ਮੌੜ' ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਤਸੰਗ ਦੁਆਰਾ ਆਤਮਿਕ 'ਜੀਵਨ ਸੇਧ' ਲੈ ਕੇ ਪਾਠ-ਪੂਜਾ, ਕਰਮ-ਧਰਮ ਆਦਿ ਸਾਧਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਪਰ, ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਭੁਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਉਸੇ ਜਨਮ-ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਘੱਸੀ ਹੋਈ ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (old groove) ਵਿਚ ਵਹਿਣ ਲਗ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ।

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਅਪਣੀ ਪਿਆਰੀ ਅੰਸ਼ 'ਜੀਵ' ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਇਕੀ 'ਮੌਹ-ਮਾਇਆ' ਦੇ ਅਥਾਹ 'ਬਿਖਮ ਸੌਕ ਸਾਗਰ' ਅਤੇ 'ਅੰਧ ਗਹੇਰਾ ਸੰਸਾਰ' ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਤੇ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਪਣੇ ਦਿਆਲੂ 'ਬਿਰਧ' ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਗੁਰੂ, ਅਵਤਾਰ, ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਜਗ ਵਿਚ ਪਠਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਣੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਆਤਮਿਕ ਸੇਧ ਦੇ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮਾਇਕੀ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਗਿਲਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਤੇ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਤੇ।

ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਭੀ ਸਾਨੂੰ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਗਿਲਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਸੱਖੇ ਅਤੇ ਸੱਹਣੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਤੇ ਹਨ—

L99.2

When our 'sins' reach a critical point, then according to divine 'law' or command the shock treatment by jam, the couriers of death takes place. Saying 'Oh God!' We awaken from our materialistic slumber or sleep and holding our ears we repent and make a promise saying never again-never again.

- 1 *Overcome by pain, the blind man invokes the Lord's Name
Gripped by disease, they invoke the Name.* 196
- 2 *The faithless cynic is not rid of his fear of death.
The Messenger of Death 's club is never taken away.* 1030
- 3 *The blind, self-willed manmukh acts blindly.
He is in terrible trouble, and wanders in reincarnation.
He can never snap the noose of Death, and in the end, he suffers in horrible pain.* 1068
- 4 *Kabeer, Death's club is terrible; it cannot beendured*
- 5 *The sinners act, and generate bad karma, and then they weep and wail.
O Nanak, just as the churning stick chums the butter, so does the Righteous Judge of
Dharma churn them.* 1425

In this way a 'turn or change' comes into our life. Then through satsang, the company of truth, we adopt a spiritual 'life direction' and engage in practices which involve prayer-worship, (doing of) religious rites-beliefs etc

But, in no time at all we forget the whole episode and once again we begin to flow or thread through that very age old worn out groove (that we had been treading) over numerous previous births.

To save and to free His beloved offspring 'man' from the fathomless 'horrible ocean of grief' and 'deep dark worldly pit', the Timeless Being, according to his merciful 'disposition', from time to time has been sending gurus, avatars, great evolved souls. Through their lifestyle and their word, they have given us true-pure spiritual direction and guidance, to enable us to extricate ourselves from the degradation of materialistic sins.

Guru Baba Ji too has given us simple and beautiful advice to save and free ourselves from the degradation of sins –

L99.2

ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਮਨ ਮੋਰੇ ਜਿਤੁ ਸਿਮਰਤ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਪਾਪ ਲਹਾਤੀ ॥	(ਪੰਨਾ-88)
ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਤਰੀਜੇ ਸਾਗਰੁ ਕਟੀਐ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸਾ ਜੀਉ ॥	(ਪੰਨਾ-108)
ਸਿਮਰਉ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸੁਖੁ ਪਾਵਉ ॥ ਕਲਿ ਕਲੇਸ ਤਨ ਮਾਹਿ ਮਿਟਾਵਉ ॥	(ਪੰਨਾ-262)
ਕੋਟਿ ਅਪ੍ਰਾਧ ਸਾਧਸੰਗਿ ਮਿਟੈ ॥ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਜਮ ਤੇ ਛੁਟੈ ॥	(ਪੰਨਾ-296)
ਕੋਟਿ ਪਰਾਧ ਮਿਟੇ ਖਿਨ ਭੀਤਰਿ ਜਾਂ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਸਮਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਤਿ ਆਵੈ ਤਾ ਕੈਸੀ ਭੀੜ ॥ ਹਰਿ ਸੇਵਕ ਨਾਹੀ ਜਮ ਪੀੜ ॥	(ਪੰਨਾ-670) (ਪੰਨਾ-802)
ਅਵਰਿ ਉਪਾਵ ਸਭਿ ਤਿਆਗਿਆ ਦਾਰੂ ਨਾਮੁ ਲਇਆ ॥ ਤਾਪ ਪਾਪ ਸਭਿ ਮਿਟੇ ਰੋਗ ਸੀਤਲ ਮਨੁ ਭਇਆ ॥	(ਪੰਨਾ-817)
ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਸਦਾ ਮਨਿ ਵਸੈ ਜਮੁ ਜੋਹਿ ਨ ਸਕੈ ਤਿਸੁ ॥	(ਪੰਨਾ-854)
ਮੋਰੇ ਮਨ ਨਾਮੁ ਨਿਤ ਨਿਤ ਲੋਹ ॥ ਜਲਤ ਨਾਹੀ ਅਗਨਿ ਸਾਗਰ ਸੂਖੁ ਮਨਿ ਤਨਿ ਦੇਹ ॥	(ਪੰਨਾ-1006)
ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਵੈ ਪੀਰ । ਭੁਖ ਤਿਖ ਤਿਸੁ ਨ ਵਿਆਪਈ ਜਮੁ ਨਹੀ ਆਵੈ ਨੀਰ ॥	(ਪੰਨਾ-1102)

ਸਾਡਾ ਮਨ ਬੜਾ ਚੰਚਲ ਅਤੇ 'ਲਾਈ-ਲਗ' (highly susceptible) ਹੈ । 'ਜਿੰਨੀ ਲਾਈ ਗਲੀ, ਉਸੇ ਨਾਲ ਉਠ ਚੱਲੀ' ਕਹਾਵਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡਾ ਮਨ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਬਾਹਰਲਾ ਅਸਰ 'ਗ੍ਰਹਿਣ' ਕਰਕੇ 'ਤਾਤਾ-ਸੀਰਾ' ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਅਸੀਂ ਜਨਮਾਂ-ਜਨਮਾਂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬੇਅੰਤ ਬਾਹਰਲੇ ਅਸਰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਾਂ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ 'ਦੁਹਰਾ ਕੇ ਜਾਂ ਘੋਟ ਕੇ' (repeat) ਅਪਣੇ ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ ਦੇ ਸਟੋਰ (Sub-conscious mind) ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬਾਹਰਲੀ ਉਕਸਾਹਤ (exciting cause) ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ (inner computer) ਦੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਤੇਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਮਾਨਸਿਕ ਗਿਲਾਨੀ ਦੀ ਹਵਾੜ ਉਭਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਮਾਨਸਿਕ ਰੰਗਤ-ਦੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ਬੇਬਸ, ਕਰਮ-ਬੱਧ, ਹੋ ਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਾਣਦੇ-ਥੱਝਦੇ ਹੋਏ ਭੈੜੇ ਕਰਮ ਜਾਂ ਪਾਪ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ।

L99.3

1 Chant the Name of the Lord, Har, Har, O my mind; meditating on it, all sins and misdeeds shall be erased.	88
2 In the Saadh Sangat, the Company of the Holy, cross over the world-ocean, and the noose of death shall be cut away.	108
3 Meditate, meditate, meditate in remembrance of Him, and find peace. Warty and anguish shall be dispelled from your body.	262
4 Millions of sins are erased, in the Company of the Holy. By the Grace of the Saint, one escapes the Messenger of Death.	296
5 Millions of sins are eradicated in an instant when, as Gurmukh one contemplates the Naam, the Name of the Lord.	670
6 When God comes into my consciousness, what misfortune can strike me? The Lord's servant does not suffer pain from the Messenger of Death.	802
7 I have given up all other efforts, and have taken the medicine of the Naam, the Name of the Lord. Fevers, sins and all diseases are eradicated, and my mind is cooled and soothed.	817
8 With every breath and morsel of food, the Lord abides in their minds forever, and the Messenger of Death cannot even see them.	854
9 O my mind, continually, continuously chant the Naam, the Name of the Lord. You shall not burn in the ocean of fire, and your mind and body shall be blessed with peace.	1006
10 Pain does not even approach that person within whose mind God abides. Hunger and thirst do not affect him, and the Messenger of Death does not approach him.	1102

Our mind is very unstable and highly susceptible. According to the saying, 'a mere talk with another and you are ready to adhere', our mind is very quickly susceptible to external influence oscillating between 'hot and cold'.

Over many past births we have acquired numerous external influences. Through (constant) repetition we have deposited them into the store of our subconscious mind. When an exciting external cause is present, then from the deep inner folds of the inner computer (or sub-consciousness), the steam or odour of age old mental degradation surfaces. Under the influence of that mental colouring, becoming powerless and action-bound we become the victims of numerous types of base or low inclinations and knowingly we continue to cultivate bad or evil deeds.

L99.3

ਜਾਨਿ ਬੂਝ ਕੈ ਬਾਵਰੇ ਤੈ ਕਾਜੁ ਬਿਗਾਰਿਓ ॥
 ਪਾਪ ਕਰਤ ਸੁਕਚਿਓ ਨਹੀ ਨਹ ਗਰਬ ਨਿਵਾਰਿਓ ॥ (ਪੰਨਾ-727)

ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਫਾਹੀ ਫਾਸੈ ਕਉਆ ॥
 ਫਿਰਿ ਪਛੁਤਾਨਾ ਅਬ ਕਿਆ ਹੁਆ ॥ (ਪੰਨਾ-935)

ਕਬੀਰ ਮਨੁ ਜਾਨੈ ਸਭ ਬਾਤ ਜਾਨਤ ਹੀ ਅਉਗਨੁ ਕਰੈ ॥
 ਕਾਹੇ ਕੀ ਕੁਸਲਾਤ ਹਾਥਿ ਦੀਪੁ ਕੂਟੇ ਪਰੈ ॥ (ਪੰਨਾ-1376)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦੇ—

ਨੀਵੇਂ ਖਿਆਲਾਂ
 ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ
 ਮਲੀਨ ਰੰਗਤ
 ਮਾਨਸਿਕ ਗਿਲਾਨੀ
 ਭੈੜੇ ਕਰਮ
 ਪਾਪਾਂ

ਲਈ, ਅਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਭੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ।

ਸਾਡੇ ਨੀਵੇਂ ਖਿਆਲਾਂ ਜਾਂ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ 'ਕਾਰਣ ਸਾਡੀ ਸੰਗਤ' ਹੀ ਹੈ । 'ਸੰਗਤ' ਸਿਰਫ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਬਲਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਖਿਆਲਾਂ ਜਾਂ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਭੀ ਸੰਗਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਅਲਿਪਤ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਅੰਤਿਮਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤੈਰਾਂ ਵਿਚਲੀ ਹਵਾ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਉਹ ਤਾਂ ਆਪੇ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਉਭਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਗੇਦਿਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

ਜੋ ਜੈਸੀ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲੈ ਸੋ ਤੈਸੇ ਫਲੁ ਖਾਇ ॥ (ਪੰਨਾ-1369)

ਇਸੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ—

ਮਹਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਾਧ ਕਾ ਸੰਗੁ ॥
 ਜਿਸੁ ਭੇਟਤ ਲਾਗੈ ਪ੍ਰਭੁ ਰੰਗੁ ॥ (ਪੰਨਾ-393)

ਸੰਤਨ ਸਿਉ ਮੋਹੀ ਲੋਵਾ ਦੇਵੀ ਸੰਤਨ ਸਿਉ ਬਿਉਹਾਰਾ ॥
 ਸੰਤਨ ਸਿਉ ਹਮ ਲਾਹਾ ਖਾਟਿਆ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥ (ਪੰਨਾ-614)

ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਕੈ ਬਾਸਬੈ ਕਲਮਲ ਸਭਿ ਨਸਨਾ ॥
 ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਤੀ ਰੰਗਿ ਰਾਤਿਆ ਤਾ ਤੇ ਗਰਭਿ ਨ ਗ੍ਰਸਨਾ ॥ (ਪੰਨਾ-811)

L99.4

- 1 Know this well- O madman - you have ruined your affairs.
 You did not restrain yourself from committing sins, and you did not eradicate your ego. 727
- 2 Again and again, the crow falls into the trap.
 Then he regrets it, but what can he do now? 935
- 3 Kabeer, the mortal knows everything, and knowing, he still makes mistakes.
 What good is a lamp in one's hand, if he falls into the well? 1376

In this way for our mind's

base or low thoughts
 low tendencies
 impure hue or colour
 mental degradation
 bad deeds
 sins,

we ourselves are responsible and their consequences too have to be borne by our life.

The reason for our base thoughts or inclinations is indeed our company. The company is not necessarily the company of human beings. It could also be the company of books, thought or remembrances. We could keep away or detach ourselves from the company of people, but we cannot protect ourselves from the odour or steam from the folds of our sub-consciousness. That (odour) arises by itself automatically from within and taints our inclinations or tendencies.

4 According to the company we keeps, so are the fruits we eat. 1369

This is why Guru Baba Ji has mandated us to maintain the company of the lofty and pure.

- 5 The Saadh Sangat, the Company of the Holy, is so very pure and sacred.
 Meeting with them, love for God is embraced. 393
- 6 My dealings are with the Saints, and my business is with the Saints.
 I have earned the profit with the Saints, and the treasure filled to overflowing with devotion to the Lord. 614
- 7 Dwelling in the Saadh Sangat, the Company of the Holy, all sins are erased.
 One who is attuned to the Love of God, is not cast into the womb of reincarnation. 811

L99.4

ਹੋਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸੁਆਮੀ ਮੇਰੇ ਸੰਤਾਂ ਸੰਗਿ ਵਿਹਾਵੇ ॥
ਭਧੁ ਕੁਲੇ ਸਿ ਜਮਿ ਜਮਿ ਮਰਦੇ ਤਿਨ ਕਦੇ ਨ ਚੁਕਨਿ ਹਾਵੇ ॥ (ਪੰਨਾ-961)

ਸੰਤ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ॥ ਸੰਤ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਦੁਰਤੁ ਸਭੁ ਨਸੈ ॥
ਸੰਤ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਨਿਰਮਲ ਰੀਤਿ ॥ ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਹੋਇ ਏਕ ਪਰੀਤਿ ॥ (ਪੰਨਾ-1146)

ਮਾਧੋ ਸਾਧੂ ਜਨ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ॥
ਦੇਖਤ ਦਰਸੁ ਪਾਪ ਸਭਿ ਨਾਸਹਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਇ ॥ (ਪੰਨਾ-1178)

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਦ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰੋਂ ਮਲੀਨ ਖਿਆਲ ਉਠਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ 'ਘੱਟਦੇ' ਹਾਂ ਜਾਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨੀਵੇਂ ਖਿਆਲ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਧੱਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਫੇਰ ਸਮਾ ਪਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੱਸ-ਰਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਸੁਭਾਉ ਜਾਂ ਆਚਰਣ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੱਕਾ ਮਿਲਣ ਤੇ 'ਹਵਾੜ' ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਕਰਮ ਜਾਂ ਭਾਗ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰਲੀ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ 'ਸੰਗਤ' ਦੇ ਅਸਰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੇ ਮਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਜਾਂ ਮਾੜੀ 'ਰੰਗਤ' ਚੜਦੀ ਹੈ।

'ਸੰਗਤ' ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹਾ ਕਿ—

1. ਸ਼ਖਸੀ ਸੰਗਤ	2. ਲਿਖਤੀ ਸੰਗਤ
3. ਖਿਆਲੀ ਸੰਗਤ	4. ਬਚਨਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ
5. ਨਿਗਾਹ ਦੀ ਸੰਗਤ	6. ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ, ਆਦਿ

ਸ਼ਖਸੀ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਆਦਿ ਸੰਗਤ ਦੇ ਅਸਰਾਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵਾਕਿਫ ਹਨ, ਜਾਂ ਤਜਰਬਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਖਿਆਲੀ ਸੰਗਤ' ਸੂਖਮ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਇਸ ਤੋਂ ਲੋਕ ਅਣਜਾਣ ਅਤੇ ਬੇ-ਪ੍ਰਵਾਹ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਖਿਆਲਾਂ ਤੇ ਸੱਚਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਚੰਗੀ ਜਾਂ ਮਾੜੀ ਦੁਨੀਆ ਰਚਦਾ ਤੇ ਵਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

Man is incessantly weaving his own good or bad world, inside and around himself, by his own thoughts, like a silkworm, and suffers the consequences of his own thoughts and deeds. thereby creating his own fate and destiny.

ਜਦ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ, ਗੁਣ-ਅਉਗੁਣ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦੇ ਸੀਜ਼ੇ (screen) ਉਤੇ ਉਘੜ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉੱਚੇ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਯਾਦ ਆਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਤਨ-ਮਨ-ਹਿਰਦਾ, ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨੀ, ਪ੍ਰੀਤ, ਪ੍ਰੇਮ, ਰਸ, ਚਾਉ, ਖੇਡਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

L99.5

1 Be Merciful, O my Lord and Master, that I may pass my life in the Society of the Saints. Those who forget You are born only to die and be reincarnated again; their sufferings will never end. 961

2 In the Realm of the Saints, the Lord dwells in the mind. In the Realm of the Saints, all sins run away. In the Realm of the Saints, one's lifestyle is immaculate. In the Society of the Saints, one comes to love the One Lord. 1146

3 O Lord, lead me to meet with the Holy Person, the Guru. Gazing upon the Blessed Vision of His Darshan, all my sins are erased, and I obtain the supreme, sublime, sanctified status. 1178

Opposed to this, when impure thoughts arise from within us, we grate them all the more or focus our attention on them. In this way these base thoughts get implanted even more firmly into the depths of our mind and over a period of time they permeate and diffuse into our sub-conscious mind only to develop into our behaviour or character. At the opportune time they outwardly manifest themselves in the form of steam or odour which in turn shape into our actions or destiny.

From the above discussion we come to know that it is only by absorbing the influence of the 'company' that our mind inculcates good or bad 'hue or colour'.

There are many types of company, such as –

I company of people	2 company written word
3 company of thought	4 company of words
5 company of sight	6 company of the dead etc.

We are all familiar or have had experience with the company of persons and the written word etc. but the company of thoughts, being subtle, people are unaware or unconcerned about it. The truth is man is continues to create within himself a good or bad world according to the thought process of his thinking.

Man is incessantly weaving his own good or bad world, inside and around himself, by his own thoughts, like a silkworm, and suffers consequences of his own thoughts or deeds, thereby creating his own fate and destiny.

The moment we think of a person immediately his good - bad, virtues-sins appear on our mind's screen. If the remembrance is about a guru-orientated beloved with a lofty life style, then our body-mind-heart gets filled with reverence, love, affection, relish, joy, happiness and peace.

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇ ਕੋਈ 'ਮਨਮੁਖ' ਚੋਤੇ ਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਨਫਰਤ (allergy) ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਫੋਰਨ ਸਾਡਾ ਮਨ-ਤਨ-ਹਿਰਦਾ, ਈਰਖਾ, ਦਵੈਤ, ਕ੍ਰੋਧ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਫਰਤ ਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦੀ 'ਝਲਕ' ਅਤੇ 'ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਤਿਉੜੀਆਂ' ਰਾਹੀਂ ਫੋਰਨ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਾਡੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ 'ਸਣ-ਕਪੜੀ' ਕ੍ਰੋਧ ਅਤੇ ਘਿਰਨਾ ਦੀ 'ਅੱਗ' ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਦੇਰ ਚਿਰ ਤਾਈਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਲਾਈ ਹੋਈ ਗੁੱਝੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡੀ ਅੰਦਰਲੀ ਖਿਆਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ, 'ਉਤਮ ਪੁਰਸ਼' ਤਾਂ ਥੋੜੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਵੀ ਘਟ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਖਿਆਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਭੀੜ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਭੜਥੂ ਪਾਈ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਕ ਮਨਮੁਖ ਦੀ 'ਖਿਆਲੀ ਸੰਗਤ' ਦਾ ਭਾਂਬੜ ਠੰਢਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਮਨਮੁਖ ਯਾਦ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਫਰਤ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਆਪੂੰ ਵਸਾਈ ਹੋਈ ਖਿਆਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਫਰਤ, ਵੈਰ-ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਵਿਚ ਸੜਦੇ-ਬਲਦੇ-ਕੁਲਝਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਮਨ ਮਨੁਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਾਹਰਲੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਅਲੇਪ ਰਹਿ ਕੇ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਪੂਰ ਤੇਹਾਂ ਵਿਚ ਵਸਾਈ ਹੋਈ 'ਖਿਆਲੀ ਦੁਨੀਆਂ' ਦੇ ਅਸਰ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਅਤੀ ਕਠਿਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਸਾਡੇ ਰਗੋ-ਰੋਸ਼ੇ ਵਿਚ ਵਸ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦ ਕਦੇ ਸਾਡਾ ਮਨ ਬਾਹਰਲੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਤੋਂ ਵੇਹਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਕਰਵਾ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਰੋਸੇ-ਗਿਲੇ, ਈਰਖਾ-ਦਵੈਤ, ਵੈਰ-ਵਿਰੋਧ ਦੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਮਿਸਲਾਂ (unwritten case files) ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ, ਅਸੀਂ ਬਾਹਰਮੁਖ ਮਾਨਸਿਕ ਕਲਪਨਾ, ਕਲੋਸ਼, ਕਰਿਝਨਾ ਅਤੇ ਸਾੜੇ ਸਹੇੜ ਕੇ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਏਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ, ਇਹੋ ਜੇਹੀਆਂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਹਰ ਵਾਰੀ 'ਘੋਟਣ' ਨਾਲ, ਮਨ ਅਤੇ ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਗਿਲਾਨੀ ਹੋਰ ਭੀ ਧੱਸਦੀ ਅਤੇ ਵਸਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨ 'ਮਨੁਰ' ਹੋ ਕੇ ਉਚਿਆਂ ਆਤਮਿਕ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਜਨਮਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਇਹ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਗਿਲਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹੋ ਜੇਹੀ 'ਮਾਨਸਿਕ ਗਿਲਾਨੀ' ਵਿਚੋਂ ਨੀਵੇਂ ਖਿਆਲ, ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ, ਨੀਵੇਂ ਕਰਮ ਅਥਵਾ ਪਾਪ ਹੀ ਉਪਜਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਚੰਗੇ ਖਿਆਲ, ਜਾਂ ਪੁੰਨ (ਚੰਗੇ ਕਰਮ) ਕਰਦੇ ਭੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਭੀ ਹਉਮੈ ਵੇੜੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਹਉ ਵਿਚਿ ਸਚਿਆਰੁ ਕੂੜਿਆਰੁ ॥

ਹਉ ਵਿਚਿ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਹਉ ਵਿਚਿ ਨਰਕਿ ਸੁਰਗਿ ਅਵਤਾਰੁ ॥

(ਪੰਨਾ-466)

On the other hand if the thought of some manmukh or mind-orientated person, with whom we have an allergy or difference, comes to our mind then at once our mind gets filled with ill-will, duality, anger and hatred thus causing the mind to become impure. The effect of this (impurity) at once manifests itself through the 'flash' of hatred and anger in our eyes and the 'frown on our forehead. Many a time it appears as if our whole body while fully clad gets afflicted with the fire of anger and hatred. The effect of this remains for a long time as we continue to bum in the hidden fire that we lit ourselves.

In our internal world of thought 'lofty persons' are indeed rare and seldom do they come to our consciousness. But our world of thought is crowded with people of low or base tendencies who day and night create turmoil or disturbance in our mental world. When the flame of the 'thought company' of one manmukh, mind orientated simmers down, then the remembrance of the second manmukh takes its place causing one to once again to pass through the flame of hatred and anger. In this way we continue to bum in the flame of the self created thought world of hatred, enmity-opposition, anger which, by and by reduces our mind to slag or (something useless).

We can stay aloof and save ourselves from some external company but it is very difficult to escape from the internalised deep folds of the 'thought world' of our mind because they are day and night abiding in the very fibres of our beingness. When our mind takes a break from its external chores or if someone reminds us of them, then we open the innate unwritten case files of grievances, jealousy-duality, enmity-opposition and unnecessarily invite upon ourselves continuous pain through mental imagination, anguish" grudge and envy. This process does not stop here. By ingraining each and every time such poison of hurtful imagination, this mental degradation or decline becomes even more entrenched in the mind and sub-consciousness. This causes the mind to become useless (like slag) making it powerless to imbibe lofty spiritual thoughts. Even in the lives to come this poisonous degradation will go along.

From such 'mental degradation' only low thoughts, low tendencies, base actions or sins arise. (In such a state) even if good thoughts arise or we do virtuous deeds, they would be done in an ego-ridden state.

In ego they become truthful or false.
In ego they reflect on virtue and sin.
In ego they go to heaven or hell.

466

L99.6

ਉਪਰ ਦਸੀ ਮਾਨਸਿਕ ਗਿਲਾਨੀ ਦੀ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਲਿਪਟੀ ਹੋਈ ਹੈ —

ਗੁੱਝੀ ਭਾਹਿ ਜਲੈ ਸੰਸਾਰਾ ਭਗਤ ਨ ਬਿਆਪੈ ਮਾਇਆ ॥ (ਪੰਨਾ-673)

ਇਸ 'ਗੁੱਝੀ ਅੱਗ' ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਉਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ—

ਮਨ ਮੇਰੇ ਗਹੁ ਹਰਿਨਾਮ ਕਾ ਓਲਾ ॥
ਤੁਝੇ ਨ ਲਾਗੈ ਤਾਤਾ ਝੋਲਾ ॥ (ਪੰਨਾ-179)

ਏਹੁ ਜਗੁ ਜਲਤਾ ਦੇਖਿ ਕੇ ਭਜਿ ਪਏ ਹਰਿ ਸਰਣਾਈ ਰਾਮ ॥ (ਪੰਨਾ-571)

ਤਾਤੀ ਵਾਉ ਨ ਲਗਈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਸਰਣਾਈ ॥ (ਪੰਨਾ-819)

ਆਤਸ ਦੁਨੀਆ ਖੁਨਕ ਨਾਮੁ ਖੁਦਾਇਆ ॥ (ਪੰਨਾ-1291)

ਪਿੱਛੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਕਿ—

1. ਸਾਰੇ ਦੇਵੀ ਗੁਣ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਦਾਤਾਂ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ 'ਨਾਮ' ਤੋਂ ਉਪਜਦੀਆਂ ਹਨ ।
2. ਸਾਰੇ ਅਉਗੁਣ, ਨੀਵੇਂ ਖਿਆਲ, ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ, ਪਾਪ ਆਦਿ ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣੀ ਮਾਇਆ ਦੇ ਹਨੇਰ ਜਾਂ ਭਰਮ ਵਿਚੋਂ ਉਪਜਦੇ ਹਨ ।
3. 'ਮਾਇਆ' ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਨਾਮ) ਦੀ 'ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ' ਜਾਂ 'ਅਣਹੋਂਦ' ਦਾ ਹੀ ਨਾਉਂ ਹੈ ।

ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮ ਦੇ 'ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਹੋਣ ਨਾਲ, ਆਪੇ ਹੀ ਮਾਇਆ ਦਾ 'ਹਨੇਰ' ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ 'ਲਾਓ-ਲਸ਼ਕਰ', ਹਉਮੈ, ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਪਜੇ ਸਾਰੇ ਨੀਵੇਂ ਖਿਆਲ ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ, ਪਾਪ ਆਦਿ ਭੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਮਾਇਆ ਦੇ ਇਸ 'ਅੰਧ ਗੁਬਾਰ' ਅਥਵਾ ਹਨੇਰ ਨੂੰ ਹੀ ਭਰਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—

ਐਸਾ ਤੈ ਜਗੁ ਭਰਮਿ ਲਾਇਆ ॥

ਕੈਸੇ ਬੁਝੈ ਜਬ ਮੋਹਿਆ ਹੈ ਮਾਇਆ ॥

(ਪੰਨਾ-92)

L99.7

The whole world is entangled in the fire of mental degradation mentioned above

1 *The world is being consumed by this hidden fire, but Maya does not cling to the Lord's devotees.* 673

To save oneself from this 'hidden fire' the following way has been indicated in Gurbani -

2 *0 my mind, hold tight to the Support of the Lord's Name. The hot winds shall never even touch you.* 179

3 *Seeing this world on fire I hurried to the Sanctuary of the Lord.* 571

4 *The hot wind does not even touch one who is under the Protection of the Supreme Lord God.* 819

5 *The world is on fire; the Name of the lord is cooling and soothing.* 1219

It has been stated earlier –

- 1 All divine virtues and spiritual boons arise from the manifestation of the Timeless Being's 'Naam' or name.
- 2 All sins, base thoughts, low inclinations, transgress etc. arise from the darkness or doubt of triguna maya or the three-phased materialism.
- 3 (The state of) 'non presence' or the 'absence' of the manifestation of the Timeless Being (Naam) is indeed named as materialism.

It is clear from this that with the 'manifestation' of Naam, the 'darkness' of materialism disappears by itself and its 'mischievous army' (which includes) egotism, lust, anger, greed, attachment, pride and all the base thoughts, low inclinations, sins etc., that arise from them, also vanish.

This utter darkness or haziness of materialism is indeed called doubt-fallacy –

6 *You have misled the world so deeply in doubt. How can people understand You, when they are entranced by Maya?* 92

ਭਰਮੇ ਭੂਲਾ ਫਿਰੇ ਸੰਸਾਰੁ ॥
ਮਰਿ ਜਨਮੈ ਜਮੁ ਕਰੇ ਖੁਆਰੁ ॥ (ਪੰਨਾ-560)

ਸਾਧੋ ਇਹੁ ਜਗੁ ਭਰਮ ਭੁਲਾਨਾ ॥
ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਛੋਡਿਆ ਮਾਇਆ ਹਾਥਿ ਬਿਕਾਨਾ ॥ (ਪੰਨਾ-684)

ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਕੜੇ ਕੜਿ ਪਚਿਆ ॥
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਖਪਿਆ ॥ (ਪੰਨਾ-1140)

ਇਸ ਭਰਮ ਰੂਪੀ ਮਾਇਆ ਦੇ ਹਨੇਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਧੀ ਦਸੀ ਹੈ—

ਅੰਤਰਿ ਸਬਦ ਮਿਟਿਆ ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰਾ ॥ (ਪੰਨਾ-798)

ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਬਿਨਸਿ ਗਏ ਬਿਨ ਭੀਤਰਿ ਅੰਧਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟੈ ਚਾਨਾਣੁ ॥
ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਆਰਾਧੈ ਨਾਨਕੁ ਸਦਾ ਸਦਾ ਜਾਈਐ ਕੁਰਬਾਣੁ ॥ (ਪੰਨਾ-825)

ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ ਹਰਿਨਾਮਾ ਹਰ ਤਾਰਿ ॥
ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਕੰਚਨੁ ਭਇਆ ਭ੍ਰਮੁ ਗਇਆ ਸਮੁਦੈ ਪਾਰਿ ॥ (ਪੰਨਾ-1103)

ਇਸ ਸਾਰੇ ਲੇਖ ਦੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਦੀਰਘ 'ਚਣੌਤੀ' (important and crucial choice) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਪੱਖਾਂ' ਦਾ ਨਿਰਨਾ (discrimination) ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਉਚੇਰੀ, ਚੰਗੇਰੀ, ਸੁਹਣੇਰੀ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਰੂਪੀ ਉਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਸੇਧ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੀ 'ਚਣੌਤੀ' ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਕਮਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰਨਾ ਹੈ—

ਚੰਗੇ ਬਿਆਲ	ਯਾ	ਮਾੜੇ ਬਿਆਲ
ਚੰਗੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ	ਯਾ	ਮਾੜੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ
ਦੈਵੀ ਕਰਮ	ਯਾ	ਨੀਵੇਂ ਕਰਮ
ਨਿਰਮਲ ਮਨ	ਯਾ	ਮੈਲਾ ਮਨ
ਸਾਧ ਸੰਗਤ	ਯਾ	ਕੁਸੰਗਤ
ਪੁੰਨ	ਯਾ	ਪਾਪ
ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ	ਯਾ	ਮਾਇਕੀ ਮੰਡਲ
ਆਤਮਿਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼	ਯਾ	ਮਾਇਕੀ ਭਰਮ
ਆਤਮਿਕ ਰਸ	ਯਾ	ਮਾਇਕੀ ਅਨਰਸ
ਆਤਮਿਕ ਧਨ	ਯਾ	ਮਾਇਕੀ ਧਨ

- 1 *Deluded by doubt, the world wanders around.
It dies, and is born again, and is ruined by the Messenger of Death.* 560
- 2 *0 Holy people, this world is deluded by doubt.
It has forsaken the meditative remembrance of the Lord's Name, and sold itself out to Maya.* 684
- 3 *In love and attachment to Maya, the mortals are sad, and are consumed by sadness.
Without the Name, they wander and wander and wander, and waste away.* 1140

Guru Baba Ji has given us this technique in Gurbani to get rid of the darkness of materialistic doubt's embodiment-

- 4 *The Shabad deep within the nucleus of the self dispels the darkness of ignorance.* 798
- 5 *Doubt and fear have been dispelled in an instant, and in the darkness, the Divine Light shines forth.
With each and every breath, Nanak worships and adores the Lord; forever and ever, I am a sacrifice to Him.* 825
- 6 *I have tasted the sublime essence of the, Lord's Name; the Lord's Name carries everyone across.
Says Kabeer, I have become like gold; doubt is dispelled, and I have crossed over the world-ocean.* 1103

From the points raised in this article one important and crucial choice comes before us. In order to give our life some high, lofty, good, beautiful and salvation giving lofty pure direction, through discrimination, we have to choose from the aspects given below. For this reason we have to (go through the list and) discriminate (make our measured choices), cultivate them in order to make our life successful -

good thoughts	or	bad thought
good tendencies	or	bad tendencies
divine actions	or	base actions
pure mind	or	defiled mind
the company of the holy (being) virtuous	or	the company of unholy (being) sinful
spiritual realm	or	materialistic realm
spiritual illumination	or	materialistic doubt
spiritual relish	or	materialistic taste
spiritual treasure	or	materialistic treasure

ਆਤਮਿਕ ਖੁਸ਼ੀ	ਯਾ	ਮਾਇਕੀ ਖੁਸ਼ੀ
ਸਵਰਗ	ਯਾ	ਨਰਕ
ਜੀਵਨ	ਯਾ	ਮੌਤ
ਗੁਰਮਤਿ	ਯਾ	ਮਨਮਤਿ
ਗੁਰਮੁਖ	ਯਾ	ਮਨਮੁਖ
ਅਨੁਭਵ	ਯਾ	ਦਿਮਾਗੀ ਗਿਆਨ ।

ਇਹ 'ਚਣੌਤੀ' ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪਰੀਵਰਤਨ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸਾਡੇ 'ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਿਸਤੀ' ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ 'ਸੋਧ' ਦੇ ਮਾਇਆ ਦੇ 'ਬਿਖਮ-ਅਗਨ-ਸੋਕ-ਸਾਗਰ' ਦੇ ਤੂਫਾਨਾਂ ਵਿਚ ਗੋਤੇ ਖਾਂਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਪਲਚਿ ਪਲਚਿ ਸਗਲੀ ਮੁਈ ਬੂਠੈ ਧੰਧੈ ਮੌਹੁ ॥ (ਪੰਨਾ-133)

ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਤਨੇ ਪਾਠ-ਪੂਜਾ, ਕਰਮ-ਧਰਮ ਆਦਿ ਸਾਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਭੀ, ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਮਾਇਕੀ ਗਿਲਾਨੀ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਹੀ ਰੁੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਹ 'ਚਣੌਤੀ', ਅਨੁਭਵੀ ਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਵਾਲੀ 'ਬਿਬੇਕ ਬੁੱਧੀ' ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਾ-ਪੁਰਾ ਦਿਮਾਗੀ ਗਿਆਨ, ਸਿਆਣਪਾਂ ਅਤੇ ਫਿਲਾਸਫੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਭੀ ਭੰਬਲ-ਭੁੱਸਿਆਂ ਅਤੇ ਅੰਧ ਗੁਬਾਰ, ਦੇ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵਿਆਂ ਵਿਚ ਫਸਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ—

1. ਮਾਇਕੀ ਭ੍ਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਦਾ 'ਹਨੇਰ' ਹੀ ਸਾਰੇ ਦੁਖ-ਕਲੇਸ਼, ਜਮ, ਜਮ-ਜੇਵਰੀ, ਜਮ-ਡੰਡ, ਆਵਾ-ਗਮਨ, ਨਰਕ ਆਦਿ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ 'ਮਾਇਕੀ ਗਿਲਾਨੀ' ਦੇ 'ਬਿਖਮ-ਅਗਨ-ਸੋਕ-ਸਾਗਰ' ਵਿਚ ਗੋਤੇ ਖਾਂ ਰਹੇ ਹਾਂ।
2. ਆਤਮ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ 'ਚਾਨਣ' (ਨਾਮ) ਵਿਚ ਸਦੀਵੀ ਸੁਖ, ਅਭਿਨਾਸੀ ਖੇਮ, ਪ੍ਰੀਤ, ਪ੍ਰੇਮ, ਰਸ, ਚਾਉ, ਖੇੜਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਰਜ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕੀਤਿਆਂ-ਰੋਸ਼ਨੀ, ਨਿੱਘ, ਜੀਵਨ, ਖੇੜਾ ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਗੁਣ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 'ਹਨੇਰ' ਵੱਲ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਪਿੱਠ' ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸੂਰਜ ਵੱਲ ਪਿੱਠ ਕੀਤਿਆਂ ਜਾਂ ਓਲ੍ਹੇ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਸੂਰਜ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਹੋ ਜਾਈਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਨੇਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਉਗੁਣ ਸਾਡੇ 'ਪੱਲੇ' ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸਾਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਦੁਖ-ਕਲੇਸ਼ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

spiritual joy or		materialistic happiness
heaven	or	hell
life	or	death
guru's counsel	or	mind's counsel
guru orientated	or	mind orientated
intuition	or	mental knowledge

Without making this choice or discrimination no transformation or change will come into our life. Without any 'direction' our 'life boat' will continue to drift in the typhoon of materialism's 'horrifying fiery ocean of grief.

Entangled and enmeshed in the love of false occupations, the whole world is perishing.
133

The real proof (for this state of affairs) is this, that in doing do much paathworship, rites and rituals etc., no transformation comes into our life and we continue to drift along the same old channel of materialistic degradation.

This 'discrimination' or discriminatory choice can only take place through the discerning 'intellect' of intuitional spiritual knowledge. Pure intellectual knowledge, shrewdness and philosophies will get us even more entrapped in the perplexities or bewilderments and pitch-darkness of doubt-fallacies.

An effort is being made here to explain even more precisely this thinking.

- 1 The darkness of materialistic doubt-fallacy is indeed the main cause of all our pain-anxiety, ja -m (the couriers of death), noose of death, death courier's punishment, birth-death, hell etc. and we are drifting in the 'horrifying fiery ocean of grief of 'materialistic degradation'.
- 2 In the 'light' (or Naam) of divine-illumination, eternal comforts, incessant intoxication, love, affection, relish, joy, blossoming, and peace reigns.

Just as, when facing the sun all its attributes including light, warmth, life, joy etc are automatically experienced and by itself the back is turned towards 'darkness'.

Opposed to this, by turning away from the sun or by going under shade, we divorce ourselves from the numerous virtuous or attributes of the sun, and all the demerits of darkness land into our laps, this being the reason why we have to face much pain and anxiety.

L99.9

ਐਨ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦ ਅਸੀਂ 'ਨਾਮ' ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਲ ਧਿਆਨ ਯਾਦ ਜਾਂ 'ਸਿਮਰਨ' ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਇਲਾਹੀ ਆਤਮਿਕ 'ਗੁਣ' ਸਹਿਜੇ ਹੀ 'ਪ੍ਰਵੇਸ਼' ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸਾਡੀ 'ਪਿੱਠ' ਹਨੇਰ ਵੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਉਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਦੀਰਘ 'ਹਾਲਾਤਾਂ' ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਗੁਪਤ ਨੁਕਤਾ (secret crucial point) ਹੈ । ਜਿਸ ਤੋਂ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਉਲਟ ਰਾਹ (opposite and contrary directions) ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੀ ਚੋਗੀ ਜਾਂ ਮਾੜੀ ਜੀਵਨ ਸੇਧ ਬਣਦੀ ਹੈ ।

ਲਿਵ ਥਾਤੁ ਦੁਇ ਰਾਹ ਹੈ ਹੁਕਮੀ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ॥ (ਪੰਨਾ-87)

ਰਾਹ ਦੋਵੈ ਇਕੁ ਜਾਣੈ ਸੋਈ ਸਿਝਸੀ ॥ (ਪੰਨਾ-142)

ਦੁਇ ਪੰਦੀ ਦੁਇ ਰਾਹ ਚਲਾਏ ॥ (ਪੰਨਾ-1032)

ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੁਕਤਾ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦੀ 'ਰੋਗਤ' ਦਾ ਹੈ ।

ਮਲੀਨ ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਰੁਖ ਅਵੱਸ਼ ਹੀ ਮਾਇਕੀ ਰਸਾਤਲ ਵਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਮਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਆਪੇ ਹੀ 'ਨਾਮ' ਵੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਚਾਨਣ' ਹੋਣ ਨਾਲ 'ਹਨੇਰਾ' ਆਪੇ ਹੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕੱਢਣਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ । ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਨਾਮ' ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਮਾਇਕੀ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਦਾ 'ਹਨੇਰਾ' ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ 'ਲਾਓ-ਲਸਕਰ' ਅਤੇ 'ਹਠੀਲੀ ਫੌਜ' ਭੀ ਆਪੇ ਹੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਅੰਤਲਾ ਸਿੱਟਾ ਜਾਂ ਨਿਚੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ—

ਮਾਇਆ ਦੇ ਭਰਮ ਭੁਲਾਵੇ ਦੇ ਹਨੇਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਹੀ — ਪਾਪ ਹੈ
ਨਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨਾ ਹੀ — ਪੁੰਨ ਹੈ

ਅਥਵਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ—

ਭੁਲ ਹੀ ਪਾਪ ਹੈ, ਅਤੇ
ਯਾਦ ਹੀ ਪੁੰਨ ਹੈ ।

ਕਲਿ ਮਹਿ ਏਹੋ ਪੁੰਨੁ ਗੁਣੁ ਗੋਵਿੰਦੁ ਗਾਹਿ ॥ (ਪੰਨਾ-962)

ਸਾਡੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਨੂੰ 'ਭੁਲਾਣਾ' ਹੈ, ਉਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ 'ਯਾਦ ਕਰਕੇ', ਘੱਟ ਕੇ, ਸਿਮਰਨ ਕਰਕੇ, ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ।

L99.10

Exactly in the same way when we focus our attention, remembrance or do 'simran' on the illumination of the 'Naam', then all divine, spiritual 'virtues' spontaneously come to 'abide' within us and automatically our 'back' is turned towards darkness and release is obtained of its own accord from all the demerits of darkness.

Between these two essential and serious 'conditions' there is a secret crucial point. From this point different, opposite and contrary directions emerge, which in turn determine our good or bad life direction.

1 *Loving attention to the Lord and attachment to Maya are the two separate ways; all act according to the Hukam of the Lord's Command.* 87

2 *One who recognises that all spiritual paths lead to the One shall be emancipated.* 142

3 *The two travellers have set out in two directions.* 1032

This essential point belongs to or is connected with the 'colouring' of our mind.

From a defiled mind the inclination of our life will most certainly turn towards materialistic hell and the inclination of the pure mind by itself is towards 'Naam', just as, when 'light' is present darkness disappears by itself. It does not have to be forced out. In the same way, with the illumination of 'Naam' the darkness of confusion and delusion and its mischievous and tenacious army too will disperse by itself.

The final conclusion or essence of this discussion is that –

Remaining in the darkness of doubt fallacy is indeed - sin.
Abiding in the illuminated sphere of Naam is indeed - virtue.

or the Timeless Being's

forgetfulness is indeed - sin and
His remembrance is indeed - virtue

2 *In the dark age of Kali Yuga, the singing of the Glorious Praises of the Lord of the Universe is the only virtuous act.* 962

Our mental and religious dealings that are taking place are totally opposite to the expectations of Gurbani.

That thing which we must 'forget', we are ingraining it by remembering, by grinding and by doing its simran.

L99.10

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਨੂੰ 'ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ 'ਭੁਲਾਈ' ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਅਵੇਸਲੇ ਅਤੇ ਮਚਲੇ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਹਾਂ।

ਕਾਚ ਬਿਹਾਝਨ ਕੰਚਨ ਛਾਡਨ ਬੈਰੀ ਸਗਿ ਹੋਤੁ ਸਾਜਨ ਤਿਆਗਿ ਖਰੇ ॥

ਹੋਵਨੁ ਕਉਰਾ ਅਨਹੋਵਨੁ ਮੀਠਾ ਬਿਖਿਆ ਮਹਿ ਲਪਟਾਇ ਜਰੇ ॥ (ਪੰਨਾ-823)

ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਜਰੂਰੀ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਬਾਬਤ ਇਉਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੇ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ—

1. 'ਰੋਸੁ ਨ ਕਾਹੂ ਸੰਗ ਕਰਹੁ'
'ਆਪਨ ਆਪੁ ਬੀਚਾਰਿ'
2. 'ਪਰ ਕਾ ਬੁਰਾ ਨ ਰਾਖਹੁ ਚੀਤ'
3. 'ਬੁਰੇ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਿ'
'ਗੁਸਾ ਮਨਿ ਨ ਹਚਾਇ'
4. 'ਨਿੰਦਾ ਭਲੀ ਕਿਸੈ ਕੀ ਨਾਹੀ'
5. 'ਦਯਾ ਛਿਮਾ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ'
6. 'ਨਾ ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਹੀ ਬਿਗਾਨਾ'
'ਸਗਲ ਸੰਗਿ ਹਮ ਕੋ ਬਨਿ ਆਈ'
7. 'ਸਾਝ ਕਰੀਜੈ ਗੁਣਹ ਕੇਰੀ'
'ਛੋਡਿ ਅਵਗਣ ਚਲੀਐ'
8. 'ਅਉਗੁਣ ਕੋ ਨ ਚਿਤਾਰੇ'
9. 'ਹਥਹੁ ਦੇ ਕੈ ਭਲਾ ਮਨਾਏ'
10. 'ਅਣਹੋਦੇ ਆਪੁ ਵੰਡਾਏ'
11. 'ਆਪੁ ਗਵਾਇ ਸੇਵਾ ਕਰੇ'
12. 'ਤਜਹੁ ਸਿਆਨਪ ਸੁਰਿ ਜਨਹੁ'
'ਸਿਮਰਹੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਾਇ'
13. 'ਸਭੇ ਗਲਾ ਵਿਸਰਨੁ'
'ਇਕੋ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਉ'
14. 'ਅਵਰਿ ਉਪਾਵ ਸਭਿ ਤਿਆਗਿਆ'
'ਦਾਹੁ ਨਾਮੁ ਲਇਆ'
15. 'ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਸਭਿ ਕੂੜੁ ਗਾਲੀ ਹੋਛੀਆ'
16. 'ਨਾਨਕ ਲੇਖੈ ਇਕ ਗਲ'
'ਹੋਰੁ ਹਉਮੈ ਝਖਣਾ ਝਾਖ'

ਪਰ ਸਾਡੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦਾ 'ਰਵੱਈਆ' ਇਸ ਦੇ ਐਨ ਉਲਟ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

L99.11

Opposed to this, we have completely forgotten or are negligent and feign ignorance about that thing which must be remembered, practiced and ingrained.

*You purchase glass, and discard gold; you are in love with your enemy, while you renounce your true friend.
That which exists, seems bitter; that which does not exist, seems sweet to you.
Engrossed in corruption, you are burning away. 823*

Guru Baba Ji has motivated and guided us on this important point in the following way -

- 1 Do not be angry with anyone else, look within your own self instead.
- 2 Do not harbour evil intentions against others in your mind.
- 3 Answer evil with goodness, do not fill your mind with anger.
- 4 It is not good to slander anyone ..
- 5 Lovingly practice mercy and forgiveness
- 6 No one is my enemy, and no one is a stranger, I get along with everyone.
- 7 Let us form a partnership, and share our virtues; let us abandon our faults, and walk on the Path.
- 8 (the Perfect Lord God) does not even consider my faults and demerits.
- 9 With your hands give others and feel happy doing so.
- 10 Even if there is nothing much left to share still continue to share (of what is left).
- 11 Eliminate (your)self-conceit and then performs service
12. Give up your cleverness, good people, remember the Lord God, your King.
- 13 Let me forget everything, but let me not forget the One Lord.
- 14 I have given up all other efforts, and I have taken the medicine of the Naam, the Name of the Lord.
- 15 Without the Naam, everything is false and worthless.
- 16 O Nanak, only one thing is of any account: everything else is useless babbling and idle talk in ego.

But our daily attitude to life is totally the opposite to this.

L99.11

ਇਹਨਾ ਇਲਾਹੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਾਉਣ ਲਈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੁਝ 'ਸੁਝਾਉ' (practical suggestions) ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ—

ਜਦ ਕਦੇ ਈਰਖਾ, ਦਵੈਤ, ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੰਹ, ਘਿਰਨਾ, ਨੰਦਾ ਆਦਿ ਨੀਵੀਆਂ ਵਾਸਨਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਖਿਆਲ ਉਪਜਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਫੋਰਨ—

‘ਹੋਊ’
‘ਕੋਈ ਨਾ’
‘ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ’
‘ਜਾਣ ਦੇ’
‘ਛੱਡ ਪਰੇ’

ਕਹਿ ਕੇ, ਉਸੇ ਵੇਲੇ 'ਭੁਲਾ ਕੇ' (forget), ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਚੇਰੇ ਫੁਰਨੇ ਵਲ ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੇ 'ਚੇਤੇ' ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਮਲੀਨ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਮੋਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਫੋਰ ਭੀ ਨੀਵੀਂ ਖਿਆਲ ਜਾਂ ਨੀਵੀਆਂ ਹੁੱਚੀਆਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਤਾਂ—

1. ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਸੁਣੋ।
2. ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ' ਮੰਤ੍ਰ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰੋ।
3. ਉੱਚੀਆਂ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਪੜ੍ਹੋ ਜਾਂ ਸੁਣੋ।
4. ਭੱਜ ਕੇ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਸੰਗਤ ਕਰੋ।
5. ਗੁਰਮਤਿ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ, ਪੁਸਤਕਾਂ, ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥ ਪੜ੍ਹੋ।
6. ਉੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ 'ਸੇਵਾ' ਵਿਚ 'ਰੁਝ' ਜਾਓ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨੀਵੀਂ ਹੁੱਚੀ ਵਾਲੇ ਸੰਕਲਪ ਜਾਂ ਖਿਆਲ ਨੂੰ ਜੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਫੋਰਨ—

ਟਾਲਿਆ ਨਾ ਗਿਆ,
ਭੁਲਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ,
ਮਨ ਦੀ ਫੱਟੀ ਤਾਂ ਮੋਟਿਆ ਨਾ ਗਿਆ,

ਤਾਂ ਇਹ ਨੀਵੀਂ ਸੰਕਲਪ ਜਾਂ ਖਿਆਲ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ—

1. ਮੁੜ-ਮੁੜ ਯਾਦ ਆਵੇਗਾ।
2. ਘੋਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
3. ਅਭਿਆਸ ਹੁੰਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।
4. ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ ਵਿਚ ਧੱਸ-ਢੱਸ-ਰਸ ਜਾਵੇਗਾ।
5. ਇਸ ਗਿਲਾਨੀ ਦਾ 'ਜ਼ਹਿਰ' ਵਧਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।

L99.12

To cultivate these spiritual guidelines at a practical level, the suggestions below can be helpful -

Whenever thoughts of low or base emotions like jealousy, duality, lust, greed, attachment, hatred, slander etc. arise, at that very moment say -

'let it be'
'doesn't matter'
'so what'
'let it pass'
'let it go'

forget the (incident or thought), focus on some higher thought and make an effort to erase the impure notion. If the base inclinations still continue to harass, then-

- 1 Do or listen Gurbani paath and kirtan.
- 2 Chant the mantar 'Waheguru' loudly.
- 3 Read or listen to lofty love and faith filled anecdotes.
- 4 Rush off immediately to be in the company of some guru-orientated beloveds
- 5 Read or listen to writings, books and holy scriptures linked to Guru's teaching
- 6 'Immerse' yourself in some lofty-pure sewa or service.

The important point is this, if thought bearing low inclinations are immediately-

not checked or disarmed,
not forgotten,
not erased from the slate of the mind

then these low notions or thoughts in the mind

- 1 will be remembered over and over again.
- 2 will be further ingrained.
- 3 will become an object of meditation.
- 4 will penetrate-permeate-diffuse into the subconscious mind.
- 5 will cause the poison of this degradation to further increase.

L99.12

6. ਆਪਣੀ 'ਗੁੱਝੀ ਅੱਗ' ਵਿਚ ਸੜਦੇ-ਬਲਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ।
7. ਅਵੱਸ਼ ਅਤੇ ਸਹਿਜੇ ਹੀ 'ਪਾਪ' ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ।
8. ਉੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਕੋਰੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ ।
9. ਜਸਮਾਂ ਦੇ ਵਸ ਪੈ ਜਾਵਾਂਗੇ ।
10. ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਅਜਾਈ ਗਵਾ ਕੇ, ਆਵਾਗਨ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਪਏ ਫਿਰਾਂਗੇ ।

ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਨੂੰ ਇਉਂ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ—

ਦੁਖੁ ਤਦੇ ਜਾ ਵਿਸਰਿ ਜਾਵੈ ॥

ਭੁਖ ਵਿਆਪੇ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਧਾਵੈ ॥

(ਪੰਨਾ-98)

ਨਾਮ ਸੰਗਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਲਾਵੈ ॥

ਕੋਟਿ ਕਰਮ ਕਰਤੇ ਨਰਕਿ ਜਾਵੈ ॥

(ਪੰਨਾ-240)

ਕੋਟਿ ਬਿਘਨ ਤਿਸੁ ਲਾਗਤੇ ਜਿਸ ਨੋ ਵਿਸਰੈ ਨਾਉ ॥

(ਪੰਨਾ-522)

ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਬੰਧਨੀ ਭਾਈ ਕਰਮ ਧਰਮ ਬੰਧਕਾਰੀ ॥

(ਪੰਨਾ-635)

ਨਾਨਕ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਆਲੂਦਿਆ ਜਿਤੀ ਹੋਰੁ ਬਿਆਲੁ ॥

(ਪੰਨਾ-1097)

ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਵਹਿ ਹੋਰਿ ॥

ਨਾਨਕ ਜਮਪੁਰਿ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਹਿ ਜਿਉ ਸੰਨੀ ਉਪਰਿ ਚੋਰਿ ॥

(ਪੰਨਾ-1247)

ਉਪਰਲੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਇਉਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :—

Every thought that passes through our mind, leaves an *indelible trace*-amongst the million cells of our brain. These traces are unconsciously and *constantly accumulating* in our *mental computer*-which *affect and shape* thoughts, conception, and faith. Their sum-total is manifested in our habits, character and personality.

90 per cent of this PERSONALITY is made-up of, and dependent on, our *inner mental, emotional and spiritual qualities*. Only 10% is attributable to *outer factors*.

Everything we do-makes it *easier to do the same thing over again*. This is because, electric currents *record* all that happened to us-by *creating path-ways or grooves*, among the cells of our brain. The more *frequently* thoughts and actions are *repeated the deeper and broader*, the *grooves become* !

L99.13

- 6 will continue to burn - simmer in the internal 'hidden fire'.
- 7 will most certainly and automatically continue to commit sins
- 8 will be devoid of lofty-pure faith filled sentiments.
- 9 will at the mercy of jum, the couriers of death.
- 10 will lose (the opportunity afforded in) this life and the life hereafter.

This is why Gurbani has warned us as follows –

- 1 *They forget the Lord, and they suffer in pain.
Afflicted with hunger, they run around in all directions.* 98
- 2 *One whose mind does not embrace love for the Naam
shall go to he/~ even though he may perform millions of ceremonial rituals.* 240
- 3 *Millions of obstacles stand in the way of one who forgets the Name.* 522
- 4 *Hope and desire are entrapments-O Siblings of Destiny. Religious rituals and
ceremonies are traps.* 635
- 6 *Those who forget the Naam and do other things,
O Nanak, will be bound and gagged and beaten in the city of Death, like the thief
caught red-handed.* 1247

The above thoughts can be expressed in English as follows:-

Every thought that passes through our mind, leaves an indelible trace-amongst the million cells of our brain. These traces are unconsciously and constantly accumulating in our mental computer-which affect and shape thoughts, conception, and faith. Their sum-total is manifested in our habits, character and personality.

90 per cent of this PERSONALITY is made-up of, and dependent on, our inner mental, emotional and spiritual qualities. Only 10% is attributable to outer factors.

Everything we do-makes it easier to do the same thing over again. This is because, electric currents record all that happend to us-by creating path-ways or grooves,among the cells of our brain. The more frequently thoughts and actions arc repeated the deeper and broader, the grooves become !

Every smallest stroke of virtue or vice-leaves behind 'never-so-little' scare on our mind - good or bad.

The drunkard excuses himself for every fresh dereliction by saying 'I won't count it this time.' Well. he may not count it, but it is being counted 'none-the-less' in his Mental Computer! Down among his Nerve-Cells and fibres-the molecules and electrons arc counting it, registering and storing it up, to be used against him-when the next temptation comes !

In other words, Man is incessantly weaving his own good or bad world around himself by his own thoughts and deeds thus shaping his own Fate and Destiny.

Thought have tremendous powers, which can be developed to un-limited degree-by repetition. contemplation, concentration and meditation.

The lower depraved thoughts should be forgotten or brushed aside at once, as they come-by diverting the mind to higher, nobler and inspiring thoughts, If these depraved thoughts are not forgotten or diverted, in the first instance, are entertained and cultivated, they percolate and penetrate deep into mind and sub-consciousness. Gradually in course of time, they become insidious and powerful-to make us corrupt. depraved and vulgar, with a trail of lower elements of selfishness, envy, prejudice, avarice, jealousy, hatred. anger, egocentric, aggressive, wicked and cruel, and what not!

The easiest and quickest way.

- 1 to get out of this vicious circle of depraved and harmful thoughts,
and
- 2 to save ourselves from the horrible consequences of these vicious thoughts-

is

- 1. to replace and substitute them with higher. nobler, inspiring thoughts.

2. to divert our mind to sublime contemplation and meditation and
3. to seek Awakened and Enlightened Souls and imbibe sublime inspirations in their holy company.

But the crucial point is to develop inner discriminating power where by we can distinguish between :-

Right Good

and and

wrong bad

Virtue and

Morality and

Spirituality and

Love and

God and

and make the important choice nobler lives.

ain, materialism, hate,

devil,

of future course for higher and

without this discrimination and choice. our lives are like compassless and radar-less 'ships' drifting about aimlessly and knocked about and battered by storms and vagaries of the vast ocean.

To;-

1. develop the power of discrimination,
2. making decision of crucial choice of life-course,
3. taking a 'turning point' of life.
4. walking on the chosen course of life,

inspiration. help and guidance of Enlightened and Blessed Souls is necessary-rather essential.

It is really difficult and tardy to adopt and work the REVERSE process of New Course of Nobler life. but it becomes easy and smooth in the company of Illuminated and Enlightened Souls.

As the reverse process takes place in our life, our mind is gradually purified and spiritualised in the Sadh Sangat. and becomes amenable and conducive to the sublime influence of subtle vibrations of Divine Light and Grace.

L99.15

At the same time the influence of 'materialism' is imperceptibly reduced and eliminated from our consciousness.

The more thoughts are spiritualised by sublime company and meditation, the more they become subtler, powerful and dynamic-with reflections from Divine Light and Grace.

In this way our life is transformed from :-

vice to virtue,

Sin to nobility, materialism to spirituality.

Ultimately, when our souls are awakened and illuminated by . the Grace of Guru, we, in turn, become channel for the

all Divine attributes of JOY, BLISS, LOVE and COMPASSION; thereby inspiring, helping and guiding other aspiring souls.

